

Tilladelse til kvægproduktion Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse

November 2020

Dato: 11-11-2020

Teknik og Miljø

Erhverv og Affald
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Sagsnr.: 20/11925

KS.: RHS

Sagsbehandler:
Mette Hammershøj
Tlf. 7972 7101
mha@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
TILLADELSE TIL KVÆGPRODUKTION PÅ HØJGÅRDSVEJ 3	4
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	5
ØVRIGE FORHOLD	5
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	6
VILKÅR	9
TILLADELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	13
OFFENTLIGGØRELSE MV.	14
KLAGEVEJLEDNING	14
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	16
INDLEDNING	16
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	16
<i>Husdyrbrugets beliggenhed</i>	16
<i>Stalde og produktioner</i>	17
<i>Gødningsproduktion og opbevaring</i>	19
<i>BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget</i>	19
<i>Affald</i>	20
<i>Spildevand / overfladevand</i>	21
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM	21
<i>Lugt</i>	22
<i>Støj, støv, rystelser og transport</i>	23
<i>Fluer og skadedyr</i>	25
<i>Landskab og kulturmiljø</i>	26
<i>Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld</i>	27
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	28
<i>Anlæggets nærhed til Kategori 1- og 2-natur</i>	29
<i>Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet</i>	29
<i>Ammoniakpåvirkning af Kategori 1- og 2-natur</i>	30
<i>Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur</i>	30
<i>Påvirkning af Kategori 3-natur</i>	30
<i>Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)</i>	32
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	34
OPHØR	34
SAMLET VURDERING	34
BILAG	35

Indledning

Husbruget på Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse, er et landbrug med tilladelse til malkekvæg med opdræt.

Der ansøges om en miljøtilladelse efter § 16 b til det eksisterende produktionsareal, tilladelse til nyt produktionsareal i forlængelse af eksisterende velfærdsstald og ændring af velfærdsstalden, en mindre udvidelse af et betonareal til kalveplads, samt om fleksibilitet indenfor Flexgruppen: *Alle kvæg* i nogle staldafsnit. Ansøger ønsker desuden at etablere en ny møddingsplads ved de eksisterende plansiloer, samt at udvide plansiloerne med en ekstra silo. Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk og er modtaget ved Billund Kommune den 16. september 2020.

Ammoniakemissionen fra det samlede husdyrbrug i den ansøgte drift er mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af godkendelsesbestemmelserne i Husdyrbruglovens¹ § 16 a, men af tilladelsesbestemmelserne i lovens § 16 b. Billund Kommune har derfor udarbejdet en tilladelse i henhold til § 16 b, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet lovens bestemmelser om tilladelse efter § 16 får virkning, når et husdyrbrug foretager en etablering, udvidelse eller ændring af produktionsarealet.

Tilladelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af tilladelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om tilladelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Afgørelsen vedrører landbruget på Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse, ejendoms-nr. 5300000927, *matrikel nr. 5a, Nebel By, Vorbasse*. Bedriftens CVR-nr. er 18649934. Landbruget ejes og drives af Susanne og Jens Ole Nielsen, Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse.

---

¹ LBK nr. 520 af 01/05/2019. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² BEK nr. 1261 af 29/11/2019. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Høring af udkast til tilladelse

Dette udkast til tilladelse har, i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 56, stk. 1, været sendt i høring i 2 uger, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Susanne og Jens Ole Nielsen, Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse.

Med kopi til:

Konsulent Lars Schmidt, las@khl.dk

Naboer:

Ejere, Okslundvej 126, 6623 Vorbasse

Ejere, Okslundvej 120, 6623 Vorbasse

Ejere af Nebelvej 47, 6623 Vorbasse

Ejer, Nebelvej 50, 6623 Vorbasse

Ejer, Nebelvej 52, 6623 Vorbasse

Ejere, Nebelvej 54, 6623 Vorbasse

Ejere, Nebelvej 48, 6623 Vorbasse

Ejere, Nebelvej 45, 6623 Vorbasse

Ejer, Fromssejervej 7, 6623 Vorbasse

NEBEL ERHVERVSCENTER ApS, Fromssejervej 18, 6623 Vorbasse

Nordic Horse Vorbasse, Fromssejervej 18, 6623 Vorbasse

N. H. EMBALLAGE A/S, Fromssejervej 20, 6623 Vorbasse

T.T. HOLDING, VORBASSE A/S, Fromssejervej 20, 6623 Vorbasse

Ejer, Klinkvej 45, 6623 Vorbasse

Ejer, Klinkvej 47, 6623 Vorbasse

Lejere, Højgårdsvej 2, 6623 Vorbasse

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ejendommens driftsbygninger ligger ca. 3 km fra kommuneskel til nabokommuner. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til eksterne berørte myndigheder efter reglerne i § 59 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Tilladelse til kvægproduktion på Højgårdsvej 3

På ejendommen Højgårdsvej 3 er der på nuværende tidspunkt tilladelse til en malkekvægsbesætning med opdræt.

Billund Kommune modtog den 16. september 2020 en ansøgning om tilladelse til det eksisterende produktionsareal, tilladelse til nyt produktionsareal i forlængelse af eksisterende velfærdsstald, ændring af velfærdsstalden, en mindre udvidelse af et betonareal til kalveplads, samt om fleksibilitet indenfor Flexgruppen: *Alle kvæg* på sammenlagt 832 m² produktionsareal med dybstrøelse. Der ansøges om i alt 1.473 m² produktionsareal sengestald med spalter, 629 m² produktionsareal

fast drænet gulv med skraber og ajlefløb, samt 1.077 m² produktionsareal med dybstrøelse, heraf 200 m² til kalve og 45 m² til heste.

I alt udvides produktionsarealet fra 2.729 m² i nudrift til 3.179 m² i ansøgt drift, dvs. en udvidelse på 360 m² produktionsareal. Ansøger ønsker desuden at etablere en ny møddingsplads ved de eksisterende plansiloer, samt at udvide plansiloerne med en ekstra silo.

Med denne miljøtilladelse giver Billund Kommune tilladelse til det ansøgte. Tilladelsen meddeles efter § 16 b, stk. 1 i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Anlæg og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen, i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Tilladelsen omfatter de ansøgte aktiviteter på Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse. Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse af de faktiske forhold på ejendommen og det ansøgte projekt.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen³.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler heri kan være en skærpelse af denne tilladelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt eller tilladt i henhold til Husdyrbrugloven. Udvidelser og ændringer skal anmeldes til Billund Kommune, som skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse/tilladelse, eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne tilladelse.

---

³ BEK. nr. 951 af 13/09/2019. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Landbruget på Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse, søger om tilladelse til en mindre udvidelse af staldbygningerne til malkekvægsproduktion. De anlægsmæssige ændringer består af en forlængelse og ændring af den eksisterende velfærdsstald, udvidelse af et betonareal til kalvebokse, etablering af en ny møddingsplads ved de eksisterende plansiloer, samt en udvidelse af plansiloerne med en ekstra silo.

Det ansøgte medfører en udvidelse af produktionsarealet (staldarealet hvor dyrene opholder sig) fra 2.729 m² til 3.179 m² og vil muliggøre en mindre forøgelse af antallet af køer. Med tilladelsen følger desuden mulighed for mere fleksibilitet i forholdet mellem antallet af køer og opdræt på ejendommen.

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne af miljø og omgivelser er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Husdyrbruget er placeret i landzone (se bilag 1). Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Nebelvej 54) er ca. 150 meter. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste samlede bebyggelse (Nebel) er ca. 330 meter, og nærmeste byzone er Vorbasse, der ligger ca. 4,5 km væk.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg eller ændringer i eksisterende anlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴ krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser.

De ansøgte produktionsarealer (stalde og gødningsopbevaringsanlæg) overholder afstandskravene til følsomme omgivelser.

Anlæg, besætning og gødning

Der ansøges om tilladelse til det eksisterende produktionsareal, tilladelse til nyt produktionsareal i forlængelse af eksisterende velfærdsstald, ændring af velfærdsstalden, en mindre udvidelse af et betonareal til kalveplads, en udvidelse af plansiloanlægget, samt om fleksibilitet indenfor Flexgruppen: *Alle kvæg* på sammenlagt 832 m² produktionsareal med dybstrøelse. Flexgrupper giver mulighed for mere fleksibilitet i forholdet mellem antallet af køer og opdræt på ejendommen.

Der ansøges om i alt 1.473 m² produktionsareal sengestald med spalter, 629 m² produktionsareal fast drænet gulv med skraber og ajlefløb, samt 1.077 m² produktionsareal med dybstrøelse, heraf 200 m² til kalve og 45 m² til heste.

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

---

⁴ BEK nr. 1176 af 23/07/2020. Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning

Lugt, støv, fluer, støj, rystelser og lys

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde reglerne om lugtgeneafstand til nærmeste boliger, til nærmeste samlede bebyggelse, og til nærmeste byzone. I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Billund Kommune har vurderet, at udvidelserne ikke vil medføre væsentlige ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyrbruget på Højgårdsvej 3 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne tilladelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden ikke må medføre væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab m.v.

Ejendommen ligger i et område, der i Billund Kommunes Kommuneplan 2017-29 er udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde samt bevaringsværdigt landskab og større uforstyrret landskab. Det nye byggeri ligger i tilknytning til det eksisterende byggeri, og det ansøgte vurderes ikke at være i strid med udpegningerne.

Ejendommen ligger delvist indenfor skovbyggelinje. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges indenfor skovbyggelinjer, og det ansøgte vurderes derfor ikke at være i strid med beskyttelsen. Herudover ligger ejendommen ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område er *Randbøl Hede*, som ligger ca. 7 km øst for ejendommen. Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger flere naturområder, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaring medfører på natur. Beregningerne viser, at der ikke sker væsentlige påvirkninger.

Kommunen kan konstatere, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under

overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler
Billund Kommune

Vilkår

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets fremtidige anlæg og drift.

Indretning og drift

1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og de fastsatte vilkår.
2. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg og produktion

4. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktionsanlæg, der er anført i tilladelsens tabel 1 under ansøgt drift. (jf. afsnittet "Stalde og produktioner"), som gengivet herunder.

Staldnavn (se tegning i bilag 2)	Bygningsareal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²
1. Kostald	3.181	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.473
2. Goldko- og ungdyrstald	893	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	724
3. Betonplads småkalve	318	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	200
4a. Velfærdsstald ansøgt	1.183	Malkekøer, kvier og stude; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	629 108
5. Hestestald	68	Heste; Dybstrøelse	45
I alt			3.179

Gødningsopbevaring og -håndtering

5. Gyllebeholderne skal være forsynede med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt, senest når de nye produktionsarealer tages i brug.
6. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen, og tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
7. Pumpning af gylle til og fra gyllebeholderne skal foregå under opsyn.

Affald

8. Husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
9. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

10. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt særskilt tilladelse hertil.
11. Tagvand skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

12. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.
13. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at ejendommen giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal ejendommen foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrproduktionens anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj og vibrationer

14. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00).
15. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dagtimer			Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage*	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

16. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

17. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides væsentligt i forhold til det, der er angivet for ansøgt drift i de tekniske beskrivelser.
18. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
19. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholder m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
20. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

21. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

22. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
23. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gen-

nemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

24. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

25. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.

Driftsforstyrrelser og uheld

26. Husdyrbruget skal til enhver tid have en opdateret beredskabsplan, som skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger. Beredskabsplanen skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

27. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
28. Påfyldningspumper og slanger skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på en plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Eventuelt spildt brændstof skal opsamles med det samme. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
29. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal virksomheden straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

30. Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
31. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.
32. Hvis tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

33. Ved ophør af bedriften skal stalde mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Alt affald skal bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbortskaffelse.

Tilladelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59 a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 49 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen eller tilladelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Tilsynsmyndigheden kan ved revurdering efter Husdyrbruglovens § 41 ændre vilkårene i en godkendelse eller tilladelse ved påbud, jf. lovens § 39. Vilkaere for godkendte eller tilladte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt eller tilladt.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøtilladelse annonceres den 11. november 2020 på Billund Kommunes hjemmeside samt den 18. november 2020 i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen sendes til:

Susanne og Jens Ole Nielsen, Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse.

Med kopi til:

Konsulent Lars Schmidt, las@khl.dk

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, hereford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse om tilladelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 9. december 2020.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen

videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt danner baggrund for afgørelsen om tilladelse til husdyrbruget på Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen i forbindelse med den ansøgte etablering, samt om etableringen kan medføre, at husdyrbruget påvirker omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulent Lars Schmidt, Kolding Herreds Landbrugsforening, indsendt ansøgning om miljøtilladelse til kvægproduktionen på Højgårdsvej 3, idet der ønskes tilladelse til en mindre udvidelse af produktionsarealet. Derudover søges der om en ny møddingsplads og en ny plansilo.

Der er ansøgt om tilladelse efter Husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1, via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det indsendte ansøgningmateriale.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er placeret i landzone (se bilag 1). Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Nebelvej 54) er ca. 150 meter. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste samlede bebyggelse (Nebel) er ca. 330 meter, og nærmeste byzone er Vorbasse, der ligger ca. 4,5 km væk.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,

- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom (gælder ikke for ensilageopbevaringsanlæg).
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

Eksisterende byggeri, der ikke ændrer anvendelse, er ikke omfattet af afstandskravene.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at Husdyrbruglovens afstandskrav kan overholdes, og at ejendommens placeringsforhold ikke vil medføre en væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Stalde og produktioner

Tilladelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper. Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer indenfor de tilladte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny tilladelse.

Der er ansøgt om tilladelse til Flexgruppen: *Alle kvæg* på sammenlagt 832 m² produktionsareal med dybstrøelse, Malkekøer, kvier og stude på hhv. 1.473 m² produktionsareal sengestald med spalter og på 629 m² produktionsareal fast drænet gulv med skraber og ajlefløb, samt Kalve (under 6 mdr.) på 200 m² produktionsareal med dybstrøelse, og heste på 45 m² produktionsareal med dybstrøelse.

En flexgruppe er en kombination af flere specifikke dyretyper og staldsystemer, som kan vælges, hvis man som ansøger ønsker fleksibilitet i sin godkendelse eller tilladelse til at kunne skifte mellem forskellige dyretyper uden at skulle forny sin godkendelse/tilladelse. Når der ansøges om flexgruppe, bliver påvirkninger beregnet efter "worst case", dvs. i beregning af emissioner af ammoniak og lugt vil der blive beregnet med faktorerne fra den af de specifikke dyretyper og staldsystemer, der indgår i gruppen, og som har den højeste emission.

Husdyrbrugets fremtidige indretning er vist i bilag 2. I nedenstående tabel fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i det digitale ansøgningsystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn (se tegning i bilag 2)	Bygnings- areal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktions- areal, m ²
Ansøgt drift			
1. Kostald	3.181	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.473
2. Goldko- og ungdyrstald	893	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	724
3. Betonplads småkalve	318	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	200
4a. Velfærdsstald ansøgt	1.183	Malkekøer, kvier og stude; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	629 108
5. Hestestald	68	Heste; Dybstrøelse	45
I alt			3.089
Nudrift			
1. Kostald	3.181	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.473
2. Goldko- og ungdyrstald	893	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	724
3. Betonplads småkalve	318	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	55
4. Velfærdsstald nudrift	730	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	432
5. Hestestald	68	Heste; Dybstrøelse	45
I alt			2.729
8 års drift			
1. Kostald	3.181	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.473
2. Goldko- og ungdyrstald	893	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	590
3. Betonplads småkalve	318	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	55
4. Velfærdsstald nudrift	730	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	432
5. Hestestald	68	Heste; Dybstrøelse	45
I alt			2.595

Tabel 1. Stalde og produktioner

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, det vil sige areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lignende.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes sædvanligvis ikke.

Ansøger oplyser, at der er fradraget arealer til foderbord, malkestald, opsamlingsplads, foderopbevaring mv, og i sengebåseafsnit med malkekøer og opdræt er der fradraget arealer fra nakkebom til bagvæg og areal mellem nakkebomme.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt.

Indretning og drift af staldanlæg skal ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Bekendtgørelsens indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i tilladelsen.

Der fastsættes vilkår, som tillader de ansøgte stalde og staldsystemer, som disse er vist i ansøgt drift i tabel 1.

Gødningsproduktion og opbevaring

På ejendommen er der en gyllebeholder på 3.500 m³ (795 m²) og en gyllebeholder på 4.350 m³ (873 m²). Der ansøges om en ny møddingsplads på 200 m².

Begge gylleholdere vil i ansøgt drift blive forsynet med fast teltoverdækning.

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Kommunens vurdering

Der er i IT-ansøgningen beregnet på emission fra gødningslagre.

Indretning og drift af gylleholdere reguleres via generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kommunen finder den generelle regulering tilstrækkelig, og der vurderes ikke behov for yderligere regulering via vilkår i denne godkendelse.

Der stilles dog vilkår vedr. fast teltoverdækning, da ammoniakemissionen fra husdyrbruget ellers vil være over 3.500 kg NH₃-N pr. år, hvilket vil udløse krav om en miljøgodkendelse efter § 16 a i Husdyrbrugloven.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniak-

emissionen fra husdyrbruget (stald og lager), i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af det BAT-betingede maksimale emissionsniveau, som viser, at stalde og gødningsoplag på Højgårdsvej 3 maksimalt må være på 3.828 kg NH₃-N/år. Det er desuden beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 3.495 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Højgårdsvej 3 er dermed overholdt med en margin på 334 kg NH₃-N/år.

Ansøger skriver flg. vedr. BAT:

"Forlængelse af velfærdstalden samt område i eksisterende staldafsnit som ændres til sengebåse etableres med fast drænet gulv som er BAT. I den eksisterende stald har anvendelse af spalteskrabere efter ny viden ikke effekt på ammoniakfordampning og indgår ikke længere som tiltag i eksisterende stalde. BAT i de eksisterende stalde følger således normværdierne. BAT har tidligere været fastsat i forbindelse med tidligere miljøgodkendelse.

BAT i forhold til ammoniakemission er meroverholdt med 334 kg som følge af frivillig anvendelse af tankoverdækning. Der er kun få teknologier til rådighed i forhold til stalde med kvæg. Der anvendes BAT gulvtype i nye og renoverede bygninger.

Gylleforsuring er iflg. Miljøstyrelsens vejledning ikke proportional at anvende i eksisterende stalde, medmindre teknikken allerede forefindes på ejendommen."

Kommunens vurdering

Det er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet, at den ansøgte produktion på Højgårdsvej 3 overholder vejledende BAT krav. Der er beregnet ud fra det oplyste produktionsareal med de nævnte dyrekategorier.

Kommunen stiller vilkår, der fastholder forudsætningerne for beregningerne.

De øvrige forhold omkring indretning og drift, som har betydning for husdyrbrugets ammoniakemissioner, er vurderet og vilkårsreguleret i ovenstående afsnit "Stalde og produktion" og "Gødningsproduktion og -opbevaring".

Affald

Ansøger oplyser følgende om husdyrbrugets affaldsmængder samt håndteringen af affaldet:

"Ejendommen er ikke specielt affaldsbelastende, og mængderne er begrænsede. Der er containerordning for restaffald via Marius Petersen, som også aftager farligt affald som fx spildolie. Affald til genbrug afleveres på genbrugspladsen."

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at den beskrevne affaldshåndtering er tilstrækkelig. Der stilles et generelt vilkår vedrørende opbevaring af farligt affald, og om at hus-

dyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse.

Spildevand / overfladevand

Om håndtering af spildevand oplyser ansøger:

- Vaskevand fra malkestald og mælkerum ledes til gyllebeholder.
- Vand og saft fra ensilageplads/plansiloer opsamles i samletank og udsprinkles på bevokset areal jf. tidligere tilladelse. I perioder med frost/vandmættet jord pumpes vandet til gylletank.
- Møddingsvand fra ny møddingsplads ledes til gyllebeholder.
- Vand fra betonplads med kalvehytter ledes til gyllebeholder.
- Vask af maskiner foregår på befæstet areal ud for foderladen. Vandet opsamles og udsprinkles sammen med vand fra ensilagepladsen.
- Tagvand fra staldene, herunder fra ny forlængelse af velfærdstald ledes til nedsivning via eksisterende faskiner placeret i markarealet umiddelbart vest for staldene.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening. Særligt for udsprinkling af overfladevand fra plansiloanlæg findes et byggeblad, som giver anvisning for dimensionering og benyttelse. Det er ansøgers ansvar, at anlægget etableres og drives forsvarligt, og at der kun udsprinkles restvand, jf. definitionen i § 4, stk. 1, nr. 19 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr, der er på ejendommen, og hvilken art, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Dis-

se forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra stalde. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og gødning samt udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU _E /m ³ og 3 LE/M ³
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU _E /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 2. Lugtgrænser jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel 2.

Resultatet af lugtberegningerne for Højgårdsvvej 3 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel 3.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone	361 m	4.557 m

B: Samlet bebyggelse	239 m	361 m
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt	99 m	227 m

Tabel 3. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Lugten er beregnet for en flexgruppe, hvor den højeste lugtemission fra gruppen er valgt.

Kommunens vurdering

Beregningerne viser, at geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg til geneafstanden på 20 %.

I beregningerne for Højgårdsvej 3 er det dog uden betydning, om der indregnes tillæg, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes det, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne. Foruden beregningerne er vurderingen også baseret på, at der er tale om en lille produktion, ligesom der ikke er opbevaring af husdyrgødning på husdyrbruget.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 388 meter.

Der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkninger, som miljømyndigheden finder, er væsentlige. Samtidig stilles der vilkår om, at kommunen kan kræve en redegørelse, hvis det skønnes, at husdyrbruget giver anledning til væsentlige lugtgener.

Støj, støv, rystelser og transport

Ansøger oplyser flg. vedr. støj:

"Støj kan periodevist forekomme ved læsning af foder, afhentning af mælk og dyr, levering af foder, gyllepumpning, ensilering mv. Ejendommen er beliggende i landzone hvor periodevis støj fra landbrug må påregnes. I skemaet er de forskellige støjklæder beskrevet.

Støjkilde	Tidsinterval samt hyppighed og evt. forebyggende tiltag
Afhentning mælk	Hver anden dag. Ca. 15-20 min. Kan pågå hele døgnet
Afhentning af dyr	Ca. 2-4 gange pr måned. Ca. 15-20 min. foregår normalt tidlig morgen og kun hverdage. Aktivitet foregår ved stalden og væk fra naboer
Høst og ensilering	Sæsonarbejde ca. 6 gange årligt over 1-2 dage. Primært i dag- og tidlige aftentimer på hverdage. Der køres ved ensilering intensivt under hensyn til vejrlig og foderkvalitet og således at aktiviteten pågår i det kortest mulige tidsrum. I forbindelse med dårligt vejrlig kan det undtagelsesvist være nødvendigt at køre i nattetimer eller weekend af hensyn til at sikre afgrøden. Der er ikke nabobeboelser tæt ved siloanlægget.
Levering af råvarer og brændstof mv	1-2 gange pr uge – ca. 20-30 min - råvarer aftippes primært indendørs i foderlade. Foregår på hverdage primært i dagtimer. Ingen naboer ved foderladen.
Udfodring/foderblanding	1 gang om dagen mellem kl. 6-10. Alle dage. Foderblanding pågår ved ensilagepladsen ved foderladen. Ingen naboer tæt ved lade og ensilageplads som ligger afskærmet af bygninger og beplantning
Gyllepumpning	1-2 gange om ugen mellem kl. 7-18 a ca. 30 min. På hverdage
Gylleudbringning	6-8 gange pr år a 1-2 dage primært dagtimer på hverdage i dyrkningssæsonen
Kornblæser	ingen

Tabel 4. Støjkilder

Der er ikke beboelser tæt på ejendommens tilkørsler til offentlig vej. Nærmeste bolig er Højgårdsvej 2, der ejes af ansøger. Til og fra kørsler ligger ikke umiddelbart, så omkringboende generes.”

Ansøger oplyser flg. vedr. støv:

”Støv kan forekomme ved kørsel med landbrugsmaskiner samt ved håndtering af foder. Nærmeste nabobolig til ejendommen er ejet af ansøger. Der er ikke derudover omkringboende direkte ved ind/udkørslerne til ejendommen eller interne kørselsveje. Støv vurderes ikke at udgøre et problem for naboer.”

Ansøger oplyser flg. vedr. transporter:

”Transporter forekommer i normalt omfang i forhold til et kvægbrug af denne størrelse. Største antal transporter er ved sæsonarbejde i forbindelse med ensilering og gyllekørsel. Derudover daglige kørsler internt med foder. Der forventes et marginalt øget antal transporter, som følge af at ko-antallet øges moderat.

Art (afhentning / levering)	Antal transporter samt evt. ændring
Levende dyr	Ca. 25 gange/år. Kan forekomme om natten
Døde dyr	Ca. 1 gang hver anden uge. Uændret

Indkøbt foder/råvarer	50-70 pr år. Uændret eller svagt stigende
Grovfoder	Ca. 480 pr. år. Stigning fra ca. 430
Renovation*affald	Ca. 1-2 pr måned. Uændret
Halm	Ca. 50 læs/år. Uændret el svagt faldende
Diesel / Fyringsolie	Ca. 1 gang/måned. Uændret
Husdyrgødning – flydende og fast gdn.t	Ca. 500/år. Stigende fra ca. 400
Mælketransport	Hver anden dag. Uændret

"Tabel 5. Antal transporter til og fra ejendommen. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener. Der stilles vilkår om de maksimalt tilladte støjgrænser.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Der stilles vilkår om transportmængde til og fra ejendommen.

Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides væsentligt i forhold til det, der er angivet for ansøgt drift i de tekniske beskrivelser.

Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.

Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser, at fluer løbende bekæmpes i staldene ved at holde rent og ved hyppig udmugning samt evt. ved anvendelse af middel til bekæmpelse af fluelarver. Rotter bekæmpes ved, at ejendommen er tilsluttet privat ordning

Kommunens vurdering

Det vurderes, at den beskrevne praksis til bekæmpelse af fluer og rotter er tilstrækkelig til at sikre, at der ikke opstår gener for omgivelserne.

Lys

Ansøger oplyser flg. vedr. lyspåvirkning:

"Der er indvendigt svagt vågelys i stalden hele døgnet, og lyset er tændt i forbindelse med malkning og fodring samt inspektion. Der er udvendig belysning ved gavlen af kostalden og ved kalvepladsen. Udvendig belysning er tændt i forbindelse med aktivitet. Lys i og ved de eksisterende stalde vil i begrænset omfang være synligt fra Nebel ca. 350 meter mod nord. De ansøgte ændringer og tilbygninger udløser ikke ændringer af den nuværende lyspåvirkning ved nabobeboelser, idet den nye tilbygning ligger imellem kostalden og foderladen samt beplant-

ningen mod syd. Lysvirkning fra den nye del af staldanlægget vil således være helt afskærmet.”

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb heroverfor, hvorfor der fastsættes vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

Landskab og kulturmiljø

Husdyrbrugets bygninger er vist i bilag 2.

Ejendommen ligger delvist inden for skovbyggelinje. Desuden ligger ejendommen inden for et område, der i Kommuneplanen 2017-29 er udpeget som værdifuldt landbrugsområde, større uforstyrret landskab og bevaringsværdigt landskab. Derudover ligger ejendommen ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommunens vurdering

Højgårdsvej 3 ligger i landzonen i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde.

Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, og som opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges indenfor skovbyggelinjer, jf. § 17 i Naturbeskyttelsesloven⁵.

Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Om bevaringsværdige landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier, og hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt. Også ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder, skal der tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder.

Retningslinjen for større uforstyrrede landskaber siger, at de større uforstyrrede landskaber som udgangspunkt skal friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrethed ikke påvirkes.

Ejendommen ligger desuden i et område, der i kommuneplanen er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Om særligt værdifulde landbrugsområder fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landbrugets udviklingsmuligheder og investeringsinteresser her skal vægtes højt.

---

⁵ LBK nr. 240 af 13/03/2019. Lov om naturbeskyttelse

De ansøgte bygnings- og anlægsmæssige udvidelser på Højgårdsvej 3, bestående af en ny møddingsplads, ny plansilo, udvidelse af et betonareal til kalvebokse og forlængelse af velfærdsstald placeres i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger. Udvidelserne vil ligge helt eller delvist skjult bag eksisterende bygninger og opvoksede læhegn.

Teltoverdækningen på den nordligste gyllebeholder vil være delvist synlig fra Klinkvej og Okslundvej. Højden på gyllebeholderen inkl. teltoverdækning vil være ca. 8 m, og højden på stalden, den ligger ved, er ca. 11 m. Læhegnet om gyllebeholderen er 3-4 m højere end gyllebeholderens kant og vil dermed dække for meget af teltoverdækningen. Sammenholdt med tilknytningen til den eksisterende bygningsmasse, vil teltoverdækningen derfor ikke opleves som et isoleret element, der rager op i landskabet.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte på Højgårdsvej 3 vil være i overensstemmelse med Billund Kommunes Kommuneplan, og at det ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger skriver flg. vedr. egenkontrol:

"Ejendommen følger gældende regler i forhold til gødnings- og husdyrindberetninger.

Der følges kvalitets- og kontrolinstrukser jf. Arlagården.

Strøm og vandforbrug aflæses løbende.

Gyllepumpling sker under konstant overvågning."

Ansøger oplyser flg. vedr. forureningsbegrænsende tiltag:

"Olieoplag er placeret på fast bund og i spildbakker. Gylletanke er ikke placeret tæt ved vandmiljø eller tæt ved afløb til vandmiljø. Derudover ingen særlige tiltag ud over sædvanlig god management."

Kommunens vurdering

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af Olietankbekendtgørelsen⁶), stilles der vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Der stilles desuden vilkår om, at påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på en plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet. I forhold til at fore-

---

⁶ BEK nr. 1257 af 27/11/2019. Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

bygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. Der stilles derfor alene vilkår om opsyn ved pumpning af gylle.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
  - a) højmoser,
  - b) lobeliesøer,
  - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
  - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen⁷ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til Kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til Kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at projektet har en meremission på 76 kg N/år i forhold til nudrift, og 188 kg N/år i forhold til 8 års-driften. Den samlede emission efter etablering af produktionen bliver på 3.495 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i tabel 6 nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. bilag 3	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totaldeposition (Kg N/år)	Rughed
-	1	Randbøl Hede	7.000	0	0	0	Bn
a	2	Hede, V	695	0	0	0,1	Bn
b	2	Overdrev, V	785	0	0	0,1	Bn
c	2	Hede, SV	970	0	0	0,1	Bn
1	3	§ 3 Mose, SV	215	0	0	0,6	S
2	3	§ 3 Mose, N	200	0	0,1	2,2	Bn
3	3	§ 3 Mose, NØ	250	0,1	0,2	2,5	S
3a	3	§ 3 Mose, Ø	260	0,1	0,2	1,9	Mk
4	3	§ 3 Mose, NV	590	0	0	0,2	Bn
5	3	§ 3 Mose, N	400	0	0	0,7	S
6	-	§ 3 Eng, SV	145	0	0	0,6	Bn
7	-	§ 3 Eng, S	470	0	0	0,1	Bn
8	-	§ 3 Eng, NV	440	0	0	0,3	Bn

Tabel 6. Ammoniakdepositionen i omliggende natur. Bn: Blandet natur med lav bevoksning, V: Vand, S: Skov, Mk: Blandet natur med middel bevoksning.

Ruheden i alle oplande mellem anlægget og naturpunkterne er fastlagt til "Landbrug". Billund kommune vurderer, at de valgte ruheder er passende for de faktiske forhold.

⁷ BEK nr. 1595 af 06/12/2018. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Ammoniakpåvirkning af Kategori 1- og 2-natur

Kategori 1-natur er ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, jf. udpegningen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt D. Afstanden fra Højgårdsvej 3 til nærmeste Kategori 1-punkt i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 71, *Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage* er ca. 7,1 km. Der er vurderet på ammoniakdeposition i næste afsnit.

Nærmeste Kategori 2-natur ligger ca. 695 m fra nærmeste staldanlæg på Højgårdsvej 3. Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i Kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i tabel 6.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Afstanden fra Højgårdsvej 3 til nærmeste Kategori 1-punkt i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 71, *Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage* er ca. 7,1 km. *Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage* er udpeget for at beskytte og bevare 11 habitatnaturtyper og en fugleart, Tinksmed. Habitattyperne omfatter primært indlandsklitter, dværgbuskesamfund, overdrev, kærssamfund samt en næringsfattig sø. I den nordlige del af Randbøl Hede ligger Frederikshåb Plantage.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr og hvidgran en trussel.

Der er foretaget depositionsregninger til Natura 2000, som viser en ikke målbar deposition på arealet. Det ansøgte projekt vurderes, grundet afstanden, ikke at få negativ indvirkning på Natura 2000 området.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at tilladelse til det aktuelt ansøgte projekt på Højgårdsvej 3, grundet afstanden til internationale naturbeskyttelsesområder ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af disse, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af Kategori 3-natur

Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 arealer. Der er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til repræsentative punkter omfattet af kategori 3-natur og resultaterne er vist tabel 6, mens arealernes placering fremgår af bilag 3.

Moser, heder og overdrev hører til Kategori 3-natur, for hvilke der i bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år⁸ i merdeposition. Naturpunkterne 1-5 repræsenterer hver deres § 3 registrerede naturareal.

Naturpunkterne 1, 3 og 3a repræsenterer desuden de nærmeste Kategori 3 skove, der alle er af typen tilgroet lysåbent areal. Da merdepositionen på disse Kategori 3-arealer ikke overstiger 1 kg N/ha/år på er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Naturpunkterne 5-8 repræsenterer tre § 3 enge. Enge er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er kommunens vurdering, at en merbelastning på 0,0 kg N/ha/år ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af engene.

Der ligger flere småsøer indenfor 1.000 m af ejendommen. Søer er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i bilag 3. Hovedparten af næringsstoffilførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller.

Kommunen vurderer, at søerne ikke tilhører disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne, jf. §§ 26-29 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1.000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

---

⁸ Jf. bilag 3 til bekendtgørelsen gælder at kommunen for kategori 3-natur har mulighed for at tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12⁹ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have levested ved husdyrbruget på Højgårdsvej 3, kunne være spidssnudet frø, løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langrøret flagermus, samt birkemus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander. Alle tre arter er på Habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er desuden rødlistet.

Stor vandsalamander (Triturus cristatus)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (Rana arvalis)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenede, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (Pelobates fuscus)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

---

⁹ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrøen er fredet og findes på Habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (Lutra lutra)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er bl.a. registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Birkemus (Sicista betulina)

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Syddjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld m.v., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker m.v.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer og naturarealer indenfor 1.000 meter af anlægget. I afsnittet ovenfor er der vurderet på ammoniakpåvirkningen i søerne. Nærmeste registrering af Bilag IV padder er ca. 1 km nordvest for ejendommen, hvor der er registreret spidssnudet frø.

Det ansøgte byggeri har ingen direkte fysisk indflydelse på § 3 søerne i området. En tilladelse til projektet vil heller ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af vandløb.

Der er registreret birkemus i Billund Kommune. Det ansøgte projekt medfører ikke direkte fysiske ændringer af mulige levesteder for birkemusen. Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have nogen væsentlig påvirkning på arten.

Tilladelse til landbruget på Højgårdsvej 3, 6623 Vorbasse vurderes ikke at have nogen væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over Bilag IV arterne nævnt i afsnittet har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en tilladelse til det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Når et husdyrbrug udleder mere end 750 kg N/år er det omfattet af kravet om BAT. Den beregnede ammoniakemission fra den ansøgte produktion er 3.495 kg N/år. BAT-niveauet er i it-skemaet beregnet til 3.828 N/år. BAT er dermed overholdt med en margin på 334 kg N/år.

Ophør

Der stilles vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

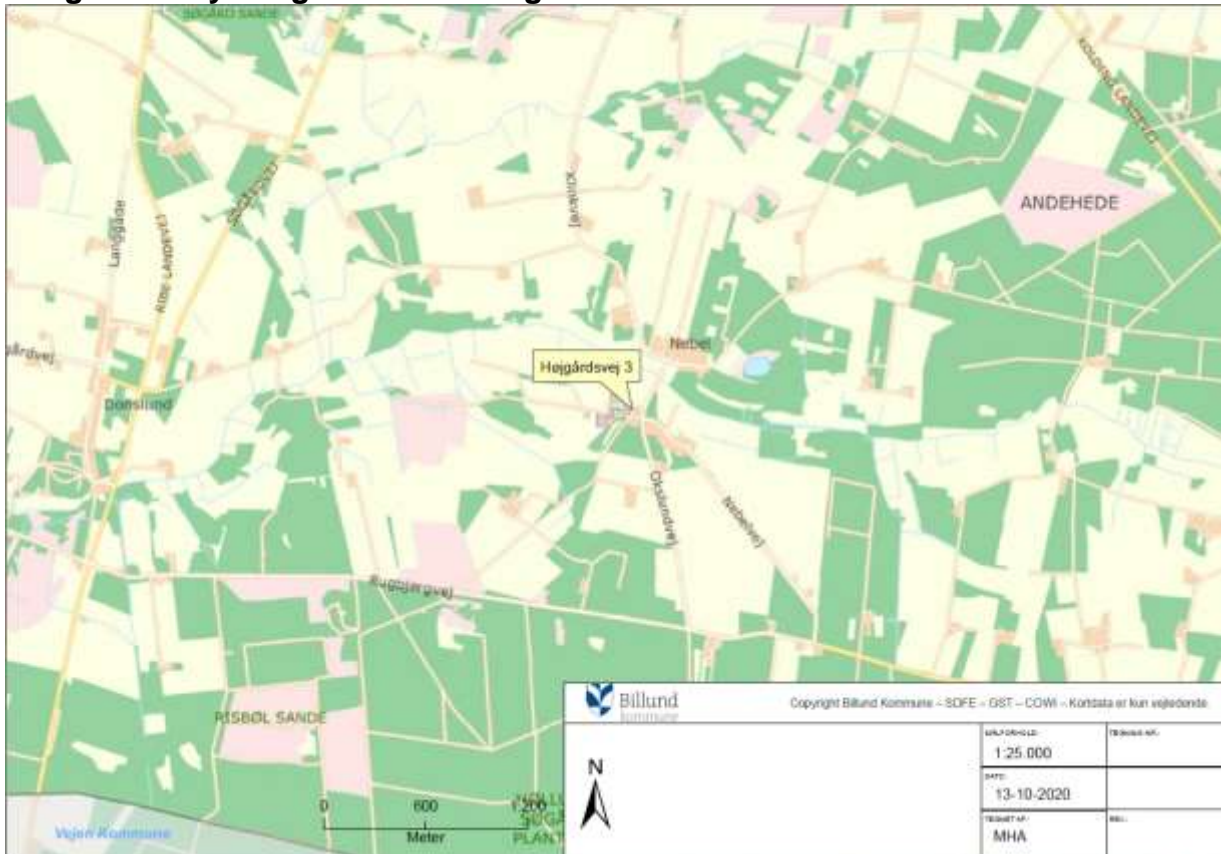
Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Bilag

- Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering
- Bilag 2. Situationsplan og oversigt over produktionsareal
- Bilag 3. Naturpunkter

Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering

Bilag 2. Situationsplan og oversigt over produktionsarealer

Produktionsarealer (grønne = eksisterende, gule = nye)

Bilag 3. Naturpunkter

